

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/186/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717205077
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2717205077.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Terézie Mecelovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej, vo veci žalobkyne: U. R., nar. X. J. XXXX, bytom L. F. XXXX/XX, J., zastúpenej advokátom: JUDr. Ján Pekar, Potočná 191/39, Skalica, proti žalovanej: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia a iné, o odvolaní žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 28. februára 2019 č. k. 2Csp/196/2017-92, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o vydanie bezdôvodného obohatenia 1.407,67 eur (výrok I) **p o t v r d z u j e**.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o primerané finančné zadostučinenie (výrok III) a v časti trov konania (výrok IV a V) **r u š í** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.407,67 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. určil, že dohoda o poskytovaní služieb č. 8500081032 uzavretá medzi stranami sporu dňa 23.9.2014 je neplatná, III. žalobu v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni sumu 1.407,67 eur titulom primeraného finančného zadostučinenia zamietol, IV. žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v časti výrokov I a II v plnom rozsahu, V. žalovanej priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v časti výroku III v plnom rozsahu.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 100 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1, 2, § 451, § 456, § 458 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej aj „Občiansky zákonník“, alebo len „O. z.“), § 1, § 2, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), § 3 ods. 3, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoOS“).

Vecne dôvodil uzavretou zmluvou o revolvingovou úvere medzi stranami sporu č. 8500081032 dňa 23.9.2014 (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej sa žalovaná zaviazala poskytnúť žalobkyni úver v sume 1.500 eur pri ročnej úrokovej sadzbe 18,08 %. Celková čiastka, ktorú mal dlžník zaplatiť bola určená sumou 2.142,06 eur. Žalobkyňa bola povinná splácať úver v mesačných splátkach v sume 47,43 eur (počet splátok 42). V zmluve bol uvedený informatívny údaj o mesačnej platbe (mesačná splátka spolu s platbou podľa dohody o poskytovaní služieb) 81,94 eur. Medzi žalobkyňou a žalovanou bola dňa 23.9.2014 uzavretá dohoda o poskytovaní služieb č. 8500081032 (ďalej len „dohoda“), ktorou sa zákazník zaviazal, že za jej uzavretie zaplatí mesačne poskytovateľovi odplatu vo výške 2,56 % zo

sumy schváleného úveru zníženú o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Z výpisu z účtu žalobkyne mal súd preukázané, že dňa 24.9.2014 bola žalobkyni poskytnutá suma 1.350 eur žalovanou. Z potvrdenia zamestnávateľa žalobkyne vyplynulo, že od 12/2015 do 7/2017 bola žalobkyni zrazená zo mzdy suma 1.639,80 eur v prospech žalovanej. Z potvrdeniek o vkladoch na účet žalovanej bolo zrejme, že žalobkyňa žalovanej uhradila sumu 1.117,87 eur.

Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a súčasne je na daný vzťah potrebné aplikovať i ustanovenia ZoSÚ. Keďže sa jednalo aj o spotrebiteľský úver, podstatnou náležitosťou zmluvy mal byť údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru podľa ZoSÚ (§ 9 ods. 2 písm. f/). V zmluve bola splatnosť uvedená ako 42 splátok, čo nie je dostačujúce vzhľadom na požiadavku zákonodarcu, aby termín konečnej splatnosti úveru bol uvedený ako kompletný časový údaj (konkrétny dátum). Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ktoré žalovaná súdu ani nepreukázala, nie je súčasťou zmluvy, táto listina je len jednostranným úkonom žalovanej, pričom zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať obligatórne písomnú formu a oznámenie má len charakter informácie veriteľa o schválenom úvere dlžníkovi. Ďalej zmluva neobsahovala ani povinný údaj podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ (výška, počet, termíny splátok). V zmluve je výška mesačnej splátky určená len jednou sumou 47,43 eur, resp. 81,99 eur, bez jasnej a určitej špecifikácie, aká suma z toho pripadá na istinu, na úroky a iné poplatky tak, ako to ZoSÚ vyžaduje. Zákom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru nie je svojvoľné, ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a zároveň, aby nebolo možné veriteľom uplatňovať si voči dlžníkovi aj nároky, na ktoré nemá právo. Pre absenciu uvedených povinných údajov v predmetnej zmluve, bolo potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ZoSÚ). Pretože žalobkyni vznikla povinnosť vrátiť žalovanej istinu úveru bez úrokov a bez poplatkov, t. j. vrátiť sumu 1.350 eur, pričom žalobkyňa preukázateľne zaplatila žalovanej na predmetný úver sumu vo výške 2.757,67 eur, žalovaná je povinná vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie v sume 1.407,67 eur (2.757,67 eur - 1.350 eur). Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že námietka premlčania nebola vznesená dôvodne. Nárok si žalobkyňa uplatnila včas.

Súd prvej inštancie súčasne určil, že dohoda o poskytovaní služieb č. 8500081032 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovanou dňa 23.9.2014 je neplatná (na určení bol naliehavý právny záujem). Dohodu žalovaná žalobkyni vnútila. V danom prípade išlo o nedostatok vôle konajúcej osoby (spotrebiteľa) vstúpiť do iného zmluvného vzťahu so žalovanou, ako bolo primárne uzatvoriť zmluvu o úvere. V čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere žalobkyňa inú vôľu, než tú, ako poskytnutie revolvingového úveru, nemala. Nedostatok vôle žalobkyne uzatvoriť dohodu o poskytnutí služby spôsobuje absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Okrem toho konanie žalovanej pri uzatváraní dohody malo navyše znaky nekalosti, čo nie je v súlade so zásadou dobrých mravov uplatňovanou v spoločnosti.

Pokiaľ ide o primerané finančné zadostučinenie, súd prvej inštancie v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú a zamietol ju. Predpokladom priznania finančného zadostučinenia je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľa. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práv alebo povinností určených na ochranu spotrebiteľov. V danom konaní táto podmienka nebola splnená, keď rozhodnutie, ktorým súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.407,67 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia a zároveň určil neplatnosť dohody o poskytovaní služieb nie je právoplatné. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej. Kým nie je rozhodnutie právoplatné, nemožno hovoriť o úspešnosti v spore.

Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Vecne dôvodil pomerom úspechu, keď žalobkyňa bola plne úspešná vo výrokoch I a II a žalovaná bola plne úspešná vo výroku III.

2. Proti tomuto rozsudku vo vyhovujúcej časti o vydanie bezdôvodného obohatenia (výrok I) podala žalovaná včas odvolanie s návrhom na zmenu zamietnutím žaloby. Odvolanie odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP. Súd prvej inštancie uviedol, že v zmluve o úvere nebola dohodnutá a uvedená konečná splatnosť. Na základe toho súd dospel k nesprávnemu záveru, že ide o bezúročný úver. S „konečnou splatnosťou“ nie je možné spájať žiadny následok. Údaj o konečnej splatnosti nie je spôsobilý ovplyvniť posúdenie rozsahu záväzku spotrebiteľa. Poukázala na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, C-397/01 až C-403/01, C-212/04, C-105/03, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 147/2017. Náležitosť „konečná splatnosť úveru“ nepozná

únijné právo, čo napokon viedlo k tomu, že došlo k zmene ZoSÚ a táto náležitosť práve z dôvodu dodržiavania úijného práva bola vylúčená. Ak uvádzanie konečnej splatnosti úveru bolo zo zákonnej úpravy vypustené, potom pri aplikácii znenia zákona do spomenutej novely je potrebné zachovať požiadavku na eurokonformný výklad zákona. Súd prvej inštancie sa po právnej stránke nesprávne vysporiadal s relevantnými skutočnosťami, podľa ktorých je prípustný záver o bezúročnosti úveru. Žalovaná namieta aj skutkové závery súdu o tom, že zmluva neobsahuje uvedenie konečnej splatnosti úveru. Požiadavka uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru bola v posudzovanom zmluvnom vzťahu splnená viacerými spôsobmi, a to - určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, - spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti. Uvedenie konečnej splatnosti treba vykladať vo vzájomných súvislostiach. Zmluva o úvere požadované informácie obsahovala a to spôsobom vyplývajúcim z obsahu jednotlivých dokumentov, ktoré podľa vôle zmluvných strán predstavovali jej neoddeliteľnú súčasť.

3. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (výrok III) podala žalobkyňa včas odvolanie s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe. Odvolanie odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Pokiaľ by sa akceptoval výklad, ktorý prezentuje súd prvej inštancie, tento by napríklad nemohol rozhodnúť ani o nároku na náhradu trov konania. Formulácia § 255 ods. 1 CSP obsahovo v podstate zodpovedá formulácii ust. § 3 ods. 5 ZoOS. Zo znenia ust. § 3 ods. 5 ZoOS vyplýva, že pokiaľ súd vyhovie žalobe v časti I. výroku (vydanie bezdôvodného obohatenia), resp. v časti II. výroku (určenie neplatnosti dohody o poskytovaní služieb), nebude nič brániť tomu, aby vyhovel žalobe aj v časti III. výroku (primerané finančné zadosťučinenie). Z formulácie zákonného ustanovenia je zrejmé, že postačuje úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti, t. j. nevyžaduje sa existencia právoplatného súdneho rozhodnutia v inom (predchádzajúcom) konaní. Opačná interpretácia by znamenala neprímerane extenzívny výklad ust. § 3 ods. 5 ZoOS. Danou právnou úpravou zákonodarca nemal v úmysle, aby spotrebiteľ musel vyvolávať dva súdne spory, ktoré budú na seba časovo naväzovať. Poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/477/2014, 10Co/358/2013. Zákon stanovuje fakticky jedinú podmienku pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a to úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľom na súde (v právnej teórii i praxi nie sú výnimočné názory, že uvedené je možné riešiť aj ako len prejudiciálnu otázku v spore o priznanie takéhoto zadosťučinenia). Ust. § 3 ods. 5 ZoOS spotrebiteľa neformuluje ako predpoklad pre priznanie primeraného zadosťučinenia podmienku existencie právoplatného rozhodnutia o porušení práv spotrebiteľa. Interpretácia tohto ustanovenia ZoSÚ súdom prvej inštancie je neprímerane formalistická a jednoznačne prekračuje zákonný rámec. Navyše dodala, že pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 45/2012).

4. Žalovaná navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdiť ako vecne správny. Žalobkyňa v konaní nepreukázala skutočnosti, na základe ktorých by bol nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnený. V konaní nebolo preukázané porušenie spotrebiteľských práv. Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na to, že žalobou sa domáhala zaplatenia sumy 1 407,67 eur a určenia, že dohoda o poskytovaní služieb je neplatná, nepreukazuje toto konkrétne porušenie práva spotrebiteľa. V predmetnom konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané porušenie práva spotrebiteľa, ktoré spotrebiteľ musel uplatniť. Dodala, že suma primeraného finančného zadosťučinenia je pritom totožná so sumou, ktorej sa domáha žalobkyňa titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

5. Žalobkyňa navrhla rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné. V zmluve jednoznačne absentuje údaj o konečnej splatnosti úveru. Žalovaná účelovo uvádza, že termín konečnej splatnosti sa dal v posudzovanom vzťahu určiť viacerými spôsobmi. Zmluvné dojednania neboli súčasťou zmluvy o úvere. Zmluvné dojednania žalobkyňa nečítala, ich obsah jej nebol oznámený ani vysvetlený, tieto ani nepodpísala. V čl. 13 zmluvy sa uvádza, že jej súčasťou sú aj zmluvné dojednania, ktoré sa nachádzajú na druhej strane zmluvy, avšak na zadnej strane zmluvy o úvere sa nenachádzajú žiadne zmluvné dojednania. Toto tvrdenie žalobkyne žalovaná žiadnym spôsobom nespochybnila. V zmluve sa nenachádza vôbec žiadny údaj o tom, v ktorý deň je príslušná splátka úveru splatná, nie je možné z nej

zistiť ani deň splatnosti akejkolvek splátky, t. j. ani poslednej splátky. Konečná splatnosť úveru musí byť presne určená konkrétnym dátumom splatnosti (deň, mesiac, rok).

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľky použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné. Odvolanie žalobkyne však odvolací súd za dôvodné považoval.

7. V posudzovanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia (časť napadnutá odvolaním žalovanej) na právnom názore, že žalobkyni vznikol voči žalovanej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, nakoľko plnila nad rámec sumy skutočne žalovanou žalobkyni poskytnutej, keď úver v danom prípade bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov pre absenciu (i) termínu konečnej splatnosti úveru ako obligatórnej náležitosti zmluvy o úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

8. Podľa § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

9. Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

10. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený predmetnou zmluvou ako spotrebiteľskú zmluvu, keďže táto spĺňala definíčné znaky takejto zmluvy. Žalobkyňa uzatvárala zmluvu ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalovaná vystupovala v postavení dodávateľa, teda osoby, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej, prípadne inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Na uvedené nemá vplyv skutočnosť, že zmluva o úvere je zmluvným typom upraveným v Obchodnom zákonníku (zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov).

11. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval Občiansky zákonník (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa. Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných

strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade noriem na ochranu spotrebiteľa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach.

12. Ustanovenie § 11 ods. 1 ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovení ZoSÚ musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon nedodržiava iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy postihuje, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav). Z uvedenej koncepcie spotrebiteľského práva vychádzal aj zákon ZoSÚ, ktorý stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 1 ZoSÚ zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciu pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

13. V predmetnej veci bola splatnosť úveru v zmluve vymedzená počtom splátok 42, bez súčasného určenia splatnosti týchto jednotlivých mesačných splátok.

14. V zmysle článku 7. veta prvá zmluvy o úvere, dlžník, spoludlžník 1, spoludlžník 2, a veriteľ v ďalšom odkazujú na úpravu obsiahnutú v zmluvných dojednaniach zmluvy o revolvingovom úvere, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto žiadosti/zmluvy (na zadnej časti žiadosti/zmluvy).

15. V zmysle čl. 4, ods. 4.5 zmluvných dojednaní (pozn.: samostatný list, neuvedené na zadnej časti zmluvy, nepodpísané žalobkyňou), úver je po každom revolvingu splatný podľa nového splátkového kalendára, s ktorým bude dlžník oboznámený, a ktorý sa stáva platným a účinným v dňom poskytnutia každého revolvingu. Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru.

16. Pokiaľ zmluva odkazuje na iný dokument, pričom spresňuje, že tento uvedený dokument je jej neoddeliteľnou súčasťou, potom musí byť tento dokument rovnako ako samotná zmluva vyhotovený písomne, alebo na inom trvalom nosiči a musí sa skutočne odovzdať spotrebiteľovi pred uzatvorením zmluvy, aby sa mohol oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami.

17. V danej veci oznámenie veriteľa o schválení úveru (v ktorom mal byť presne určený termín konečnej splatnosti úveru) a ktoré nebolo ani v rámci konania žalovanou predložené, nemožno považovať za neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy.

18. Je potrebné dodať, že pokiaľ žalobkyňa odvíja termín konečnej splatnosti od určenia dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, resp. že tento termín je určený spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, termín splatnosti splátky, teda aj splatnosť prvej a poslednej splátky sa žalobkyňa mohla dozvedieť až z oznámenia o schválení úveru, preto uvedená argumentácia neobstojí. Za súčasť zmluvy nemožno považovať oznámenie o schválení úveru. Je zrejme, že jediný údaj v zmluve týkajúci sa splatnosti úveru je uvedenie počtu mesačných splátok 42. Ten však nie je možné bez ďalšieho považovať za splnenie obligatórnej náležitosti zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ. V zmluve nebola určená ani len splatnosť prvej splátky (uvedené sa zrejme dalo zistiť až z oznámenia o schválení úveru) a preto ani prípadným matematickým výpočtom

nebolo možné dospieť k tomuto termínu. Termín konečnej splatnosti v čase uzavretia zmluvy o úvere, vzhľadom na uvedené, nemožno považovať za určitý.

19. V nadväznosti na námietku žalovanej je potrebné uviesť, že v dôsledku rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 z 9. novembra 2016 (Home Credit Slovakia a.s./Klára Bíróová) bol prijatý zákon č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý v zmysle dôvodovej správy upravil obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v prípade absencie, ktorých sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať len náležitosti výslovne uvedené v čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES (v článku 22 ods. 1 smernice 2008/48/ES je uvedené, že „členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice“).

20. Požiadavka ZoSÚ ohľadom náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere po vyššie uvedenej novelizácii (s účinnosťou od 1.5.2018), a to uvedenie doby trvania zmluvy (vypustením slov „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“) je v súlade so smernicou (článok 10 ods. 2 písm. c/), ktorá stanovuje povinnosť zrozumiteľne a stručne uviesť dĺžku trvania zmluvy o úvere. V prejednávanej veci však ani pri eurokonformnom výklade by nebolo možné dospieť k záveru, že termín konečnej splatnosti, respektíve dobu trvania zmluvy o úvere (časový údaj ohraničujúci začiatok a koniec trvania zmluvy o úvere), keď nebol zrejмый začiatok plynutia doby 42 mesiacov a v dôsledku toho ani jej koniec, predmetná zmluva zrozumiteľne a zreteľne obsahuje, pričom išlo o okolnosť, ktorej neuvedenie mohlo spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah záväzku.

21. Súd prvej inštancie preto správne konštatoval, že úver bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 ZoSÚ) pre absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy o úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a preto následne došlo na strane žalovanej k bezdôvodnému obohateniu, ktoré bola povinná vydať žalobkyni.

22. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o vydanie bezdôvodného obohatenia (výrok I) ako vecne správne potvrdil.

23. Pokiaľ ide o odvolanie žalobkyne, odvolací súd uvádza nasledovné.

24. V časti o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že predpokladom priznania finančného zadosťučinenia je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľa, čo vyplynie až z právoplatného rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej a nakoľko rozhodnutie o uloženie povinnosti zaplatiť žalobkyni sumu 1.407,67 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia a určenie neplatnosti dohody o poskytovaní služieb nie je právoplatné, nemožno ešte hovoriť o úspešnosti v spore.

25. Z doslovného znenia § 3 ods. 5 ZoOS (citovaného v napadnutom rozsudku) je zjavné, že zákon stanovuje podmienku pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a to úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľom na súde (v právnej teórii i praxi nie sú výnimočné názory, že uvedené je možné riešiť aj ako len prejudiciálnu otázku v spore o priznanie takéhoto zadosťučinenia). Zároveň zákon bližšie nevymedzuje žiadne kritéria, podľa ktorých by sa malo rozhodovať o výške dotknutého nároku. V zásade sa jedná o zákonom priamo predpokladanú voľnú úvahu súdu (porov. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/358/2013).

26. Zo znenia ZoOS nevyplýva, že v danom prípade by priznaniu primeraného finančného zadosťučinenia bránila skutočnosť, že rozhodnutie vo výroku I a II nebolo ešte právoplatné. Uvedený záver súdu prvej inštancie nemožno považovať za správny.

27. Pokiaľ ide o úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento predpoklad je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/80/2016).

28. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry SD EÚ a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/80/2016).

29. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (a v závislom výroku o trovách konania, výrok IV a V) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

30. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, na základe vykonaného dokazovania, viazaný názorom odvolacieho súdu, vyhodnotiť dôkazy a posúdiť uplatnený nárok žalobkyne z hľadiska platnej právnej úpravy a vo veci opätovne rozhodnúť (pri aplikácii zásady predvídateľnosti postupu súdu).

31. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadri skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol.

32. Svoj právny záver zdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobkyne, musí dať odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

33. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

34. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania

len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.